

„POKROK“ vyehodí každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a

platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Potravný spolok.

Skalický gazdovsko-potravný spolok behom svojho sedemročného účinkovania rozdelil svojim odberateľom 14.100 korún, ako podiel za nakúpený tovar a účastinárom vyplatil 3940 korún dividendy na akciový kapitál súčetne 18.100 korún dostali členovia a odberatelia potravného spolku a to všetko docielilo sa 11.800 korunovým základným kapitálom. Sedemročný obrat prijmu a vydania robil 2.140.000 korún, teda viac ako 2 milióny korún.

Hľa to horčičné semeno, ktoré v mohutný strom zrástlo. A pri tom potravný spolok bol ten, čo ustálil ceny tovaru a úžeru s potravnými článkami zastavil. Pri tomto skvelom výsledku, čo myslíte, že skaličania sú jednotnomyseľní a ako jedna reťaz sú kolom potravného spolku shromáždení. Ani najmenej. Spolok tento má mnoho nepriateľov v kresťanskom ľude, ktorí nepriateľsky o ňom zmýšľajú, ktorých cieľ je znivočiť ústav tento a ktorí sa zo svojho zaslepeného otroctva, z aštalosti nemožu vyslobodiť.

Zaslepenosť, zlomyseľnosť ľudu nášho kresťanského je vždy ešte veľká, sú ako malé dietky, ktorým keď dá človek za halier cukrovínok, zavedie ich kam chce. A boj oproti tejto zaslepenosti je marný.

Prekážka rozvoju obchodného je aj v tom, že odberatelia dvarazy toľko stále dlhujú spolku ako jeho pôvodný kapitál obnáša a týmto spôsobom trpí spolok ztratu dvojnásobnú na úrokoch, kdežto v potravných spolkoch, v ktorých sa poskytnutý úver na toľko nevyužitkuje ešte s väčším prospechom sa pracuje. Potravné spolky v Kútoch, v Brockom, v Petrovejvsi majú už pekné kapitále uložené v sporiteľni.

Na koľko sú užitočné a dobré naše potravné spolky, o tom je každý poctive zmýšľajúci človek presvedčený, dal by Boh, keď by sa počet týchto ľudí rozmnožoval. A preto držíme sa hesla, ktoré nám bol naznačil skalický p. dekan pri válnom shromáždení potravného spolku: kto nenie s nami, je proti nám a takýchto ľudí nepodporujeme v ničom, lebo domáci nepriateľ je najnebezpečnejší.

Vyzývame obecnosť by nezabudlo na tie číslce, ktoré sme na začiatku nášho článku uverejnili, lebo tieto sú dôkazom bezzistného účinkovania nášho.

Sú takzvaní kritikovia, ktorí ani slanku prez križ nepoložia, len večne posudzujú a kritizujú všetko a my nepotrebujeme kritiku ale vážnu a bezuhonnú prácu. Kritizovať, osočovať, pomlúvať je zaiste ľahšia vec, ako robiť a pracovať zdarma, len že je mnoho tvrdých hláv, do ktorých svetlo ešte nevniklo ani nevnikne a sú veľmi múdri až po prácu.

Budme rozširovatelia myšlienky spolkovej a nie hrobármi tejže. A u nás žiaľ Bohu je viac hrobárov ako apoštolov.

Uvaha roľnícka o sv. missiach.

(Pokračovanie.)

„Spomni, aby si deň sviatočný svätil a cítil. Čo to znamená? Nebudem ti to veľmi rozkladať, však si sa to učil vo škole, pravda, ak si chodil do školy. No a ty čo robíš? Poznám, že sa toto na každého nevzťahuje, ale sú predsa mnohí, ku ktorým keď pride v nedeľu žid a povie: „Shushedko, zavezthe ma do mesta, dham vám dve khoruny“, ihneď sú ochotní, bária aj oči, že do kostola druhý raz odzvonili. Rýchlo zapriahnu koničky a priam vtedy, keď svätá omša stojí, vezú žida do mesta, ktorý sa im za chrbtom smeje, myslíac si: „sprostý ghoim, phekne svätí svoju nedheľu.“

Koničky tvoje, ktoré by si mali v nedeľu odpočinúť, nenakrímené, nenapojené — lebo si sa v ceste potrudzil — majú v pondelok zas ti pomáhať pri tvojej práci, ale ani ty, ani ony sú k tomu neni schopné, lebo ste nemali k tomu od Boha predpísaného odpočinku.

Alebo na miesto toho, aby si doma čítal užitočné noviny k. p. „Pokrok“, „Katolícke Noviny“ a dobré knižky, ideš do šenku. Myslíš, že nedeľa je na to. Tam sa sídeš s kamarádmi. Jedon ťa ponúka, druhý ťa ponúka; ponúkaš aj ty. Zrazu len to zbadáš, že ťa máš pod čapicou. Z reči do reči, o krátky čas len to zbadáš — až máš trochu rozumu — že sa vadíte — najlepší kamarádi. Naposledy nasledujú aj pohlavky. Šenkár, jestli nepatri medzi vás a je múdry človek, vás vyhodí. Ty ideš domov. Od ženy pýtaš večeru. Ona ti donesie, čo varila, to isté, čo si aj na obed jedol. Ty ale zručneš: To je pre svine. Daj mi niečo lepšieho! V tom medzi hrozným zlodečením začneš trepať, mysy, hrnce, taniere rozbiť, ba sa stalo, že aj kachle rozválaš, ženu, deti porozháš tak že ani doma nenocujú. Nuž pýtam sa ťa, či to neškodí tvojmu hospodárstvu? Veď hrnce, mysy, taniere sa musia kúpiť a kachle postaviť, a toto všetko koštuje peniaze. A ráno, keď vstaneš, či si schopný do práce? Hlava jako syto, ústa, nechcem tu vyslovíť jaké, to si každý domysleť môže, žalúdok pokazený a telo nevládne, práce neschopné. Toto má ten následok, že sa zrazu zas len v krčme nájdeš — žalúdok reparovať — u tak zas celý deň nemilo Bohu zmŕhaš. Či je to na chosť tvojmu hospodárstvu?

VI. pp. missionári obzvlášte napomínali ľud, aby sa chránil opilstva, jako takého hlavného hriechu, z ktorého iné ťažké hriechy pochádzajú.

Slovenské porekadlo hovorí: „Kto počtuje, ten gazduje.“ Teda počtujeme trochu! Vezmime na príklad, že niekto denne 20 halierov prepije. Toto urobí do roka 365 krát 20 halierov, dchromady 73 koruny. Keď by si tieto peniaze každý rok odložil, za 10 rokov by usporil 730 korún; kto ale denne 40 halierov prepije, to urobí za 10 rokov 1460 korún. Pekná summa! Keď by sme ale k tomu tú škodu, ktorú utrpíš skrze zameškanú prácu, pripočítali, tak by to iste zas takú summu urobilo, a bolo by všetkého, čo si za 10 rokov ľahkomyselne premárnil 2920 korún. Sám uznáš, že za tieto peniaze by sa mohol pekný vinohradok, nejedna roľnícka kúpiť.

Teraz ale pýtam sa ťa, či to zatratené pálené živí tvoje telo, či ti dáva telesnú silu? Očúvaj! Lučbári, totižto ti učenci, ktorí vedia každé teleso na čiastočky rozložiť, v každom telese nám povedia, čo sa v ňom nachádza, teda aj o pokrmoch a nápojoch a hovoria, že len ten pokrm a nápoj živí naše telo, z kto-

rých sa v našom tele krv tvorí, lebo z krvi je mäso, kosti, vlasy a všetko, čo sa v našom tele nachádza. Čo ale hovoria o pálenom? To, že z jedného litra páleného ani toľko krvi sa v našom tele neutvorí, čo by sa na koniec ihly zachytiť mohlo. Z tohoto všetkého vidíš sám, že pálené neživí. Ono len rozdrážduje, rozčuluje naše telo, ale neposilňuje, čo si už aj sám mohol skúsiť, že po vytriezvení si sa veľmi slabým a nevládnym cítil. Čo je teda opojný nápoj a zvlášte pálené? Nič inšie, jako bič na ustáté kone, ktoré veľkú ťarchu vezú. Pošľaháš, pošľaháš ich, napnú sa, namáhajú sa tú ťarchu odtiahnuť, ale napokon celkom umorené, ubité klesnú na zem. Úbohé zvieratká! — Nuž to isté robí pálené aj s človekom.

(Dokončenie nasled.)

Cukor a obchodná politika.

Cukor vyvolal v poslednom čase veľký prevrat a to nielen na poli hospodárskom, ale aj na poli svetového obchodu.

Sadenie repy zmodernisovalo zemedelskú výrobu roľníka ktorý obmedzoval sa predtým len na pestovanie obilnín, len na dorábanie chleba, uvrhnutý bol postupom času, volky nevolky sadiť a pestovať také technické byliny, ktoré zvyšujú roľnícky výnos a ktoré vysoko zdvihajú cenu pôdy týchto vzácnych bylín, ktoré sa lepšie spešajújú a pomáhajú k blahobytu jednotlivcov a k bohatstvu štátu.

Rakúsko-uhorsko je štátom cukor vyrábajúcim a cukor vyvážajúcim, mimo toho Francúzsko a Nemecko, najnovšie Rusko a Rumunsko.

Predtým aby sa vývozu nášho cukru pomohlo, dávala vláda za každý vyvezený metrák cukru premium asi 20 korún, ponač ale toto premium išlo z vaku daňovníkov a uznalo sa, že bohatý priemysel cukerný i bez premii je v stave svoj obchod udržať, boly tieto vývozné premia zrušené.

Vtedy začali fabrikanti kričať, že odbila posledná hodina cukernému priemyslu a začali ceny za repu tlačíť dolu tak nízko, až na hanbu. Roľníctvo za tú cenu nemohlo a nemože sadiť, lebo obrábanie repy stalo sa následkom vysokej mzdy a nedostatku pracovných síl nákladnejším, dražším.

Roľníctvo bolo bez organizácie, muselo popustiť a sadiť za 75—80.

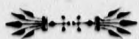
Fabrikanti neztratili, ani dividendy sa im nezmenšili, ztratil len roľník. V modernom hospodárstve musí byť istá premena, byliny sa musia zamienat, jačmeň, repa, po repe jačmeň a zase sadiť, ináč by zem skoro vypovedala službu, z tejto príčiny sa nemôže roľník bez sadenia repy obísť.

Keď už musí, nevyhne sa ani tej okolnosti, aby o cene repy neuvažoval a aby sa zníženiu ceny repy protivil a sa bránil.

Najnovšia štatistika dokazuje, že zeme, ktoré od nás dovážajú, nemajú dostatok svojho cukru a musia náš cukor brať. Tak Anglia, ktorá chcela cukor len zo svojich zámorských osad brat, z Indie, z Kuby a chcela sa proti nášmu cukru clom uzavrieť, nemohla to učiniť, lebo trstinového cukru nebol dostatok.

Lanského roku úroda repy v Europe obnášala 4.600.000 ton, proti 5.700.000 z roku 1903. Teda zásoby nejsou tak veľké a cukor bude mať cenu.

Fabrikanti môžu toho roku dať za metrák 1 zl. s dobrým svedomím. Očsem keby chceli a keby ich roľníci pevnou organizáciou k tomu donútili.

Bojujeme.

Bojujeme perom, noviny sú zbraň,
a s tou chceme potreť nenávisť saň;
bojuje nás málo, — nevadí to nám;
bojujeme pravdou a s tou Boh je sám.

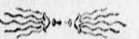
Nepriateľ sa rúti, závisť v ňom a klam;
sľuby, priazne nůka, — nič len samý mam.
Bojujeme perom, bezo všetkých zlob;
po boji sa bude kopat veľký hrob.

Možnou je to vecou, že my padneme;
avšak ťutu našim predsa sjednáme.
Trebárs by sme padli, uľahli si v ňom,
nezahynie hviezda, ktorá svieti dňom!

Bojovníci noví stanú opäť v rad,
zahubia a zničia: biedu, nůdzu, hlad.
Sotvy sa to stane; za to ale hlas
našej matky reči, zavznie opäť z nás!

Chop sa mlálež, pera, pracuj tiež jak my,
háď že svoje iskry v neprajnosti tmy;
pracuj na tom poli ktoré Boh ti dal, —
a niet takej špaty, čo by ti ho vzal!

St. F.

Dopisy.

— Vajuary. Dávny čas očúvam a čítam včeličo o Skalici. A dávny čas som sa strojil ta ísť. Konečne fašiangovú nedelu (25. febr.) sme sa viaceri vybrali do Skalice.

No ale veru sme sa sklámali, keď sme ta konečne po štvrtej hodine popoludní dorazili. Čo všetko, čo som doteraz o Skalici počul a čítal, je veru veľmi málo proti tomu čo som tam videl a skúsil. To bolo len jako by sen proti skutočnosti.

Už aj tá cesta nám bola veselá. Lebo už od Kútov sa k nám pripojila mládež šaštinská a strážska. Sú to veru hodní šuhaji a čestné dievčatá. Hneď sa dali do spevu. Cesta nám potom pri veselom a peknom speve dobre ubývala. Konečne sme dorazili na stanicu. Tu sa nás už veru pekný počet síšiel. Pri veselej nálade sme išli nůter do mesta. Všade nové a nové prekvapenie. Prvé jak sme tam prišli, zaviedli nás, ktorí tam už viac ráz boli, do „Spolkového domu“.

No o tomto neidem slová šíriť. Však et čitatelia ho už aj tak z opisov znajú. A já som aj tak slabý, tak umelecké stavisko opísať. Len to poviem, že kto môže a má príležitosť, nech sa tam ide podívať, nebude banovať. Uvidí, čo spoločenské sily sú vstave utvoríť. Potom sme si obzreli mesto. Boli sme aj u pp. františkánov na večernej pobožnosti. Prijdúc zpiatky do „Domu“ (kruhu) nezadlho sa začala divadelná hra. Takéto voľačo som nie len nevidel, ale som si to ani len nemyslel. Tá krásna hra, tá príjemná zábava po divadle, to veru človek nezabudne. Tu sme videli jako sa možno veľmi dobre zabavovať bez toho, že by sa musel volakto napiť, vadiť, necudné reči vyprávať, jak šialený vykrikovať (totižto spievať), druhým ubližovať, alebo sa ešte aj biť. To veru potom není po kresťansky. Ale toto nechám tak. Nechcem tak milú upomienku ešte takýmito vecmi zneuctiť. Teda kto sa chce dobre, jak sa svedčí po kresťansky zabaviť, alebo voľačo ušľachtilého očúť a vidieť nech ide do Skalice. Neobanuje tak. Nesmiem ale zabudnúť svoju vďaku aj tu vysloviť statným skaličanom všetkým vôbec.

Mliekarci nás prekvapila a obdivovali me čo na spolkovom poli vykonal Skalica. Dieľovedúci p. Pavel Hránek všetko nám poukazoval. Syry sú znamenité, chutnajú nám. Srdečná vďaka vlp dekanovi, p. kaplánovi skalickému, p. dr. Blahovi, tiež aj tomu p. kaplánovi z vidieku (meno neviem) podobne aj p. P. Kučerovi. Prijmite za vašu lásku naše vrelé podakovanie. Ozaj sme sa cítili medzi vami jako medzi najlepšimi priateľmi a bratmi. A ešte jedno aby som nezabudnuť: jako som očul, že to vždycky robia mládež alebo aj starší údovia z „Kruhu“, chodia totižto hostov až na stanicu odprevádzať. Aj nás boli vyprevádzať a a vrátili sa domov až keď viak s nami odišiel. Sláva vám skaličania aj vašim vodcom!

S Bohom! Do videnia.

Jedon prítomný.

Z Modry. „Nič netrvá na svete na veku“, — alebo: „Aj na psa dojde mráz“. Tieto porekadlá sú ozaj pravdivé; to sa dokázalo i u nás. Jeho pašovská veľkomožnosť na pošte už dopašovala. Teraz je „čuk be!“ — Hahaha! Musí sa človek zasmiať, — nie nad tým, že o jedného nešťastníka viacej, — ale nad tým, že takový človek, ktorý má za chrbátom istú excellenciu, na ktorú sa opíral a ktorá mu bola pilierom; vravím taký človek, ktorý v jeho poštársko-pašovskej veľkomožnosti nič inšie nevedel, len: „buta tót“, — pansláv kutya“, — „drž hubu“, — „čuš, lebo ta vyhodim“, — atď., predsa si prsty popálil.

Teraz môžu jeho pajtáši a oddané mu kreatúry slzy žiaľu nad ním vyroniť; my Modrania, — totiž slovenské obecnstvo a pospolité ľud, veru nie; my sa len zasmejeme. Pozor, aj iní tak pochodia, ktorý si myslia, že keď cez pleco prehodia kabát a kráčajú ako by nosom mračnórali, že niet nad nich. Aj na nich dojde mráz!

Čo sa všetko nepoplietlo na tej našej pošte vlastne poštárskej óvode! Babku ošidiť a vziať od nej na miesto 64 halierov, 64 krajciarov; za jednoduchý list do Ameriky miesto 25 halierov, 25 krajciarov brať; telegram prijáť, zaplatiť si ho a zahodiť preto, že bol slovenský; — to sú malichernosti; horšie bolo od úradu poplatok na mesiac predkom za telefonovanie brať a až koncom mesiaca zarútať, tak že vždy sa telefonovalo na dlhy. Ešte horšie od sprostých ľudí dobiereť brať i tam, kde žiadnej nebolo; listy z Ameriky otvárať a s nich papierové dollare kradnúť; s obchodných listov priložené poštovné známky vyťahovať, či jedna, či desať; a čo my vieme, čo všetko. Jedným slovom: neštimovalo tam.

No, nebanujeme za takým pántvom. Či bude ľudskejšia terajšia dáma? Netrúfame, lebo sa tiež už osvedčila, že: „tót nem ember“; a nadúva sa tiež, ako žaba na orech; ale dúfajme a nedajme si n-právie robiť. Ostatne, čo nás po nich, keď nemôžu slovenčinu stroviť; nech len riadne úradujú a bude dobre.

U nás už silno pracujú vo vinohradoch, čase pekné máme, ale i blato pekné; jar sa ukazuje.

Zlé znamenie je to, že „zlý vetor“, či ináče „šlak“, začína sa akosi potulovať po blizo kostolov a fár. Chudiaka, staručkého kňaza to poranilo na smrť, potom gazdinu vo fare, (na šťastie pána farára nebolo doma), hen zase kostolníka v našom susedstve a teraz opäť jedného paholka v neďalšej obci, ktorý už 10 rokov vo fare slúži. — Šlak hľadá, ale patričného nikdy nenájde. Aj tu panuje príslovie. „Blížší sluha než pán!“ — Pozdravujem čitateľov „Pokroku!“ Váš priateľ

„z novej ulice“:

— Smolenice. Je u nás včeličo k povšimnutiu a predsa nikto od nás nepíše. Už dávno nevideli sme dopisu v našom milom „Pokroku“. Fašiangy sme ztrávil v našom milom „Kruhu“ veselo a pekne. Každú nedelu boli sme pohromade. Veru naša mládež je už chvalabohu inakšia nežli bývala kedysi. Predtým sa mládenci z najlepších domov opijali a robili potom po ulici krik. Od tej doby, čo sa číta, je u nás lepšie, humoristické a veselé knižky sú u nás obľábené. Mnohí chlapi za sluhujú chvály. Zvlášte Miško Počuch, je veľký

majster ve veselých vrednáskach, taktiež aj Ignác Boháček, je veselá kopa Miško Kocian a horlivý Martin Boháček a Vendel Bublávek tiež nedali sa zahantiť. Lurdskú pasážku dávali krásne. Na koniec fašiangov zahrli naši herci ťažkú hru „Rozmarín“, za krátkych 8 dní sa ju naučili a previedli ju až ku podivu veľmi pekne. Betka Bublávkova predstavovala Aničku veľmi podareno, nešťastnú smutnú. Kohútik bola tiež figurka, na ktorú sa každý smial a Taralka Betka Zúbek, mohla by ísť s jazýčkom do výstavy.

Sláva všetkým ostatným hercom. Vďaka pánu farárovi a p. Škvárovi za ich obetivosť. Pán slúžny nedal dovolenie doista, myslel si, že vládnú ešte liberálne časy a že môže nevinné divadlo zakazovať, začo prečo, či nás chce nahnať do židovských krčiem?

Hostov mali sme zato dost, z Búrov, z Bolerázu, z Orešian atď. Dňa 17. februára bolo valné zhromaždenie „Kat. Kruhu“. Zisk obnášal 156 korún Mali sme predplatených 8 časopisov slovenských a stali sme sa členami spolku sv. Vojecha. Za to, že nám zakazujú hry, povzbudili sa mnohí a pristúpili. Dráme sa nášho spolku starí i mladí, podporujeme sa jako bratia.

Sláva nášmu predsedovi pánu farárovi Novákovi, nech neklesá a vytrvá s nami, my sa nedáme, ale budeme bojovať s nim až do konca.

Jedon z mladých

— Zo Zavaru. Naša veľká dedinka Zavar, leží v okrese Trnavskom, počíta asi zo 100 domových čísel, obyvateľov je asi raz toľko, väčšia časťka obyvateľov je chudobných hoferov (želiarov). Hospodárska väčšia časťka je osv. pp. grofa Jureja Majlátha, potom sú menšie čiasťky: pens. notára py. G. Fiorianca, vdovy nebolého pp. J. Mareka, árendátora H. Kchna, a sedhaka árendátora Paulika. Obchodov inakších tu niet, okrem 2 krčmy a 3 sklepi. Krémári sú tu dvaja (židia). Obchodníci sú traja (tiež židia). Masiari dvaja jedon žid a jedon kresťan.

Však milý čitateľ není s tým uspokojeny, keď mu tu buder prednášat menoslov obyvatelov; ale by on videl radšej niečo z nášho života, ja ho ale hľadím len s tým uspokojiť, že na budúce sdelím v našom časpiise niečo o našem živote.

Oačan.

Myšlienky.

Čo je príležitosť? Je to miesto, človek, okolnosť, špiritus, atď., tieto umožňujú beztretné a bez svedkov hrešiť.

Príležitosť je najčastejšia príčina hriechu, poklesnutia.

Sebaovládanie je najväčšia ale aj najťažšia cnosť.

Hriech a hlas svedomia vedú medzi sebou boj.

Hlas svedomia je každému nepriemny, preto usilujú sa ľudia utlumiť ho novými hriechami.

Príklad: Keď pijanovi vytýkajú že je nemierny ide a pije na novo zase, vždy oblieka si nový a nový plášť hriechu.

Si-li obrátený a o Bohu nesvedčíš, máš zlé svedomie.

Životné pravidla pre roľníka.

To ste už často očuli, že Amerikáni sú najpraktičnejší ľudia na svete. A je tomu aj tak; dôkazom toho sú pravidlá, ktoré sú smerodajným roditkom každému americkému roľníkovi.

Bolo by to nepopierateľným prospěchom pre náš ľud, keď by sa i oni dľa týchto pravidiel riadili. Tieto znejú takto:

1) Drž sa svojho povolania! S námestníkom v gazdovstve ťaleko nedojeď. Zariaď si tvoj dom dobre a pohodlne!

2) Maj u domu zahradu; zasaď každoročne niekoľko stromov! Burina je zlodejom v gazdovstve.

3) Používaj k siatiu len dobrého a vybraného semena! Žiadon rolník ešte neobanoval, keď svoje poľnosti dobre obrobil. Hnoj pole, aby sa ti nevysililo. Avšak nielen množstvo, ale aj добрôta hnoja je dôležitou vecou. Nemáš li pre seno zaokrytého miesta, bude ti prašťať budelár.

4) Lichve dávaj pravidelne sol! Daj maslu farbu skôr, než vyjde z kravy; t. j. krm kravu datelinou a inou dobrou potravinou.

5) Gazdovské náradie maj vždy pod strechou! Hrdza a hniloba škodí mu viacej, nežli jeho upotrebenie. Farby a náter sú lacnejšie, nežli nové drevo.

6) Pracuj s rozumom! Maj v poriadku svoje zápisky! Nepodpisuj za nikoho zmenky (vexle)! Čítaj len dobré noviny a knihy!

7) Čistota v dome je hlavnou vecou! Staraj sa o čisté náradie, čisté zahrady, čisté semena, čistý vzduch, čistý dvôr, čisté chlievy, čistú kolónu (šopu), čisté hranty, čistú postel a — čisté svedomie!

8) Buď sporivý, ale nie lakomý! Budete li sa dľa týchto pravidiel riadiť, čo skoro uvidíte, že blahobyt a spokojnosť sa uhostí u vás.

Kto čítaš, rozumej!

Dľa „Hlasu“ z Ameriky: St. F.

Drobné zprávy.

— **Upozornenie.** Ctenému obecnstvu v z ámostí uvádzam, že som odovzdal zastupiteľstvo „Prvej uhor. poisťujúcej spoločnosti“ pánu Ferd. Prikazský, na rynku. Kto by teda mal s assekuráciou prácu, nech sa na neho obráti.

Jozef Teslík.

— **Pôstné prednášky.** V Skalickom Kat. Kruhu vydržiava pôstné prednášky p. dr. L. Okánik každú nedeľu večer o 8. hodine. Členovia, mládež navštevujte ich pilne.

— **Vo Gbeloch v Kat. Kruhu** je prednáška každú nedeľu. Členovia navštevujú ich hromadne.

— **Členom spolku sdržanlivosti:** Členovia sa vyzývajú, aby sa behom postu na čajových večierkach každý štvrtok večer súčastnili.

— **Dar.** Dr. Ján Černoš prelat a kanoňik ostrihomský, daroval na mokrohajský kostol 200 korún, na kátovský kostol 100 korún, pre potravný spolok vo Gbeloch 100 korún a pre spolkový dom v Skalici 600 korún.

— **Čítajte a predplácajte si výborné „Katolícké Noviny“.**

— **Vápno.** Ktokoľvek by chcel mať vápno, nech sa prihlási v potravnom spolku a udá počet potrebných centov, lebo dľa toho sa bude objednávať.

— **Stroj na siatie dateliny.** Ktokoľvek by potreboval stroj na siatie dateliny, môže si ho v mliekarni vypožičať. Podmienky tie isté čo vlni. Siatie toto je spojené s veľkým usporiadaním.

— **Najnovšie.** Desider Bántfy baron vystúpil z koalície, čo veľký rozruch učinilo medzi jeho bývalými spojencami. Ako píše má byť najbližšie povolovaný kaudenciou do Viedne.

— **Z Vrádišta.** Ako nám náš dopisovateľ z Vrádišta píše, dobrovoľný hasičský spolok vo Vrádišti veľmi rozkvetá, a má pekný

kapitál v sporiteľni uložený, tak že v majetkovom ohľade sa mu žiadny okolitý spolok nevyrovná.

— **Členovia potravného spolku vo Gbeloch.** Splácajte svoje novo upísané podiele, aby sa obchod môhol čím skorej otvoriť.

Pozvanie

do valného zhromaždenia mliekarského družstva v Skalici, ktoré sa dňa 11. marca r. 1906. o 5. hodine popoludní v miestnostach „Kat. Kruhu“ vydržiavať bude.

Program:

1. Zpráva správy.
2. Zpráva dozorného výboru.
3. Predostretie a odobrenie záverečných účtov a súvahy.
4. Uzavretie ohľadne nerozdeleného zbytku (zisku).
5. Učelenie absolutoriuma správe a dozornému výboru.
6. Návrhy.*)

Správa.

*) Návrhy musia sa správe 24 hodinami vopred oznámiť. Záverečné účty vystavené sú k verejnému nahliadnutiu v mliekarni.

BESEDNICA.

Návšteva u nemocnej.

(Obrázok zo života.)

S Majzákovou bolo ozaj zle. Tak to aspoň rozprávala stará Horvátka ráno pri kostole trom starým babkám, ktoré sa priam chystaly prevandrovať dedinu, aby sossbíraly sobotnú almužnu a dodaia, že s Majzákovou bude čo chvíľa amen. Včera popoludní, vraj, bolo jej veľmi ťažko. Na popoludnie zjedla ešte hrnček mliečnej polievky a tanierček krupkovej kaše, ale popoludní, tak ale okolo štvrtej hodine, bolo u zle nedobre.

„Tak ako vám hovorím, moje sestričky“, — hovorila Horvátka, — „pribehol ku mne Kolompier, aby som prišla, ale hneď hneď prišla a vzala so sebou korenky pre potenie. Že je starý Kolompier drzgrš, to vieme a ja som ihneď uhádla, koľká odbila. Prehodila som si šatku prez hlavu a už som aj bežala.“

Babky sa len triasly zvedavosťou, ale Marušková, ktorá tiež rozumela korieňom a nenávidela Horvátku, bo jej všade do kapusty liezla, vyhrkla svoje dobrozdanie, ani nečakajúc, až Horvátka dokončí.

„To urobila tá mliečna polievka, to ja poznám. Vetry to boly.“

„U čerta, vetry, — Boh mi odpusť!“ a Horvátka pritom odskočila od kostola a prežehnala sa. „Aby som vám riekla, tá kaša to urobila. A tak bežím a vidím, že je zle...“

„Kto vie, čo jej Kolompier navaril!“ podotknula Diviška.

„Hovorím, že krupková kaša. Celú noc som s Majzákovou ani oka nezatvorila. Dala som jej pre potenie, dala som jej obklady, namastila som ju, vykadila som všade jalovcom a rozotrela jej čemer; mala už chůďa, tak zvadnuté uši, — ale nič na plat. Bedáka a narieka a nebude-li dneš, lepšie, musí sa poslať pre kňaza.“

„A čo, keď by tak doktor —“ ozvala sa Diviška.

„No, vy ste to trafila!“ vyrazila zo seba „Doktor! no ten by tomu dal! Čo má zdaj dačo zlomeného, či potrhaného v sebe? Keď som ja jej nepomohla...“

Umikla. „Pochválen...!“ vyhrkly všetky štyry naraz. „Šťastlivé ráno, jejich milost!“

Všetky sa razom hnaly po ruke pána dekana, ktorý bol priam z kostola vyšiel. Ony vlastne čakaly na to; bo s pánom dekanom započínaly vždy jejich sobotnú sbierku. Zafúkaly ihneď o almužnu a pobožkajúc opäť ruky pána dekana, odkulhaly do dediny.

Horvátka sa trochu prineskorila, a preto ponáhľala, aby kamarátky dohonila. Nebolo by dobre, aby ich samotné nechala, mohly by ju ošidiť. Ostatne ony sa šidily všetky na vzájom a keď boly pohromade a jedna natiahla ruku, aby almužnu prijala, sledovaly pozorne všetky ostatné nie len nastavenú ruku, ale i tú, ktorá almužnu podávala.

Novina o nemoci Majzákovej rozlietla sa čo chvíľa po celej dedine; najviac sa o to postaraly babky-žobráčky, ktoré ďakujúc za almužnu, pripojily ihneď aj novinu; tade so sústrastným, tam zas so škodofubným hlasom; dľa toho, boly-li to priateľkyne, rodina, alebo nepriaznivoi Majzákových.

Majzákova bola bohatá, veľmi bohatá, ale pri tom zlá žena. Dokiaľ bola zdravá, bál sa jej každý v dedine, bo nikomu nič nedarovala, nič neodpustila a beda bolo tomu, kto jej križom slamu preložil. Ale posledný rok bola akási chorľavá; ani nevedela čo ju všetko bolí. Bránila sa dlho nemoci, pestonávala, ale nedalo jej to pokoja, aby ku gazdovstvu nedozrela. Mala sice verného človeka u seba, Kolompiera, ktorý sa staral o jej imanie tak, ako by to bolo jeho vlastné. Majzáková, keď odovdela pred dvadsiati rokmi, bola zvyknutá dozerať a rozkazovať sama.

Odporúčajte slovenský časopis „Pokrok“.

Oznamy

U p. Morica Bánhegyi v Šaštine je k obsadeniu miesto zahradníka. Plat 60 kor. mesačne, voľný byt, topivo a svetlo cez celý rok. Nabídky treba adresovať: Bánhegyi Mór, Sasvár Nyitra m.

Hľadám dvoch v práci zbehlých obuvníckych pomocníkov. Práca stála.

Ján Mateovics, obuvnícky majster
V Bár Sv. Jure.

Predajú sa! Jedny vráta celkom dobré do ulice a jedny do dvora súce, za ceny najľavnejšie. Prihlásiť sa možno u p. Z. Kubiček v Skalici, potočná ul. č. 222.

Preda sa! Jedon ľahký vóz a jedon železný pluh za ceny najľavnejšie. Hlásíť sa možno u p. J. Šišoláka, kováčského majstra v Skalici.

Parné a vanové kúpele

nachodia sa v Uh. Skalici na Horních majeroch pri novej páleníci.

Kúpele sú otvorené každopodne ráno od 7. hod. do 1. hod. a odpoľudnia od 2. do 5. hod. Každý štvrtok popoludní parný kúpeľ je pripustený jedine osobam ženského pohlavia.

Cena jedného kúpeľného listka (bez bielizne) je 80 halierov.

Predplatné na 10 kúpeľných listkov je 7 korún.

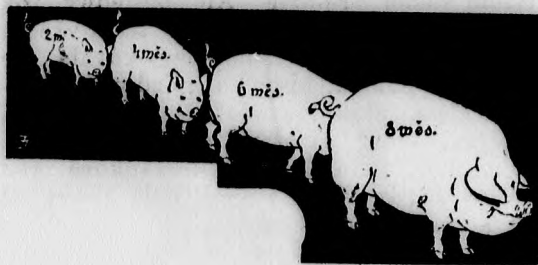
Preto prosíme aby všetci čistotu milujúci ľudia často navštevovali tieto kúpele lebo „čistota je pol zdravia“.

Liô, drahý mužiôku!
ja by som Ta mala veľmi rada,
keď by si mi a našim dievčatom
kúpil krásne

SUKNE LODENOVÉ

veľmi praktické, ktoré za každú ce-
nu počínajúc od 55 — 60 a 70 kr.
vyše vyrába dobiere zasla jedine.

Tkáčsky záv. **A. Jelinka v Lisku.**
pp. Jimramov. Morava.
v zorky zdarma a franco.

Predtým viac ako poldruha roka, teraz len
za 8 mesiacov ste vstave vykrmit aj 300
kgr ťažkého brava, keď budete prikrmovať zna-
menitým a jedine pravým krmným vápnom
so značkou

„HOSPODAR“

Hodí sa pre každý druh statku.

Dostať:

5 kg. vreco za K. 2.— 50 kg. vreco za K. 12.—

výhradne v sklade

Jesenský v Lipt. Sv. Mikulaši.

Obširne návody a plakáty zadarmo. —
Hodí sa pre každý druh statku.

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearinové a parafinové, hladké
a krútené biele lebo barevné, ďalej

mydla

ku praniu a voňavé
(toilettné), všetky

v najlepšej jakosti dodáva naj-
ľavnejšie

Prvá Královohradecká cis. a
král. dvornia továreň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Kral. České.
Založeno roku 1816.

Pre dôstojné farné úrady zvláštné ľavné ceny!

Solidna česká kresťanská firma.

První moravská rolnická továrna akciová

na soustředěná hnojiva a lučebniny
v **Přerově.**

doporučují co nejlépe

Superfosfát z kostné moučky a Superfosfát nerostný

Za cen, konkurenční a za podmínek nejpří-
znivějších

Smišená hnojiva k řepě, ječmenu, chmeli,
atd. Kostní moučku rozloženou, káinit, drasel-
natou sůl jakož i ostatní druhy hnojiv lze kou-
piti za ceny najnižší.

Žádáme veškeré zemědělce, aby ve vlastním
zájmu požádali nás o nabídku, kterouž ochotně
a co nejrychleji vyřídíme.

Chcete ovocné stromy??

Ano, ale kde ich mám kúpiť!!!!???

Ak chcete mať dobré a pravé ovocné stromky,
dľa vašeho pránia s peknými koreňami a ko-
runou pre každú polohu zvlášte vybrané (stro-
my tieto sú na zlom mieste vypestované tak
že všade sa daria.) Tedy sa obráťte na

Františka Vinklera

vrchného záhradníka

v škole ovocných stromov grófov Wenckheimov
vo **Veľkých Levároch** (Nagy Lévárd Pozs. m.)

Kto chce nejaké sorty (druh) ovocia vidieť mô-
že pozrieť u **Jozefa Teslíka** v **Skalici.**

Hlavne sú k dostaniu jablone a hrušky.

Čo nie sú dobré nepredám, len rovné a pekné
štepky.

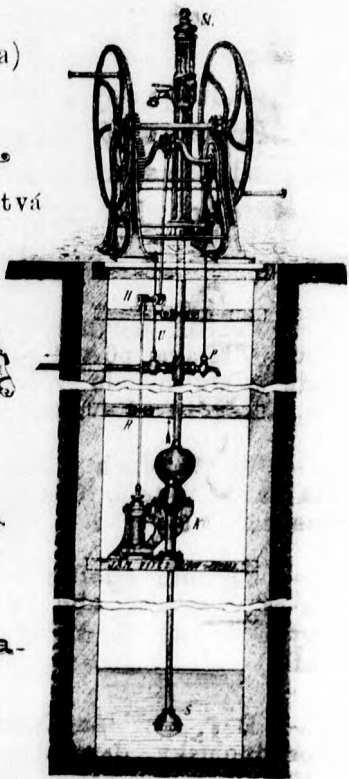
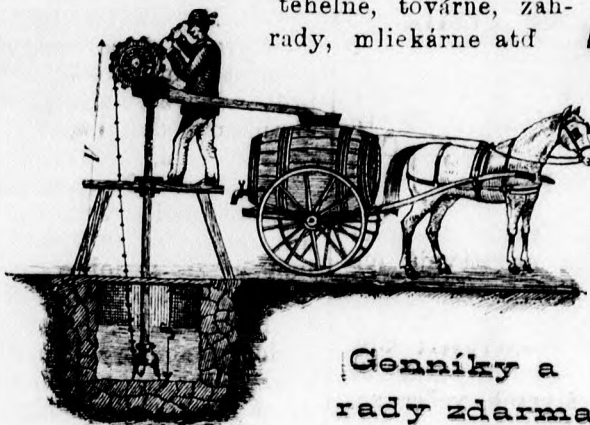
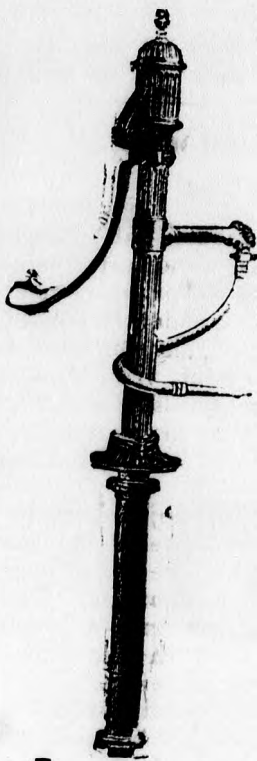
Továreň na vodovody a pumpy

Jan Vítěz v Přerově (Morava)

zariaduje s p nou zárukou najlepšie

pumpy

pre mestá, obce, veľkostatky, villy gazdovstvá
tehelne, továrne, zah-
rady, mliekárne atď

Čenníky a
radý zdarma.

Spolehlivý zástupci a cestující sa příjmu.

Každá sporivá gazdina
používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej
kávy

TOVARNE:
v Kolíne a Prosejove, Morava